

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. sausio 20 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2010/24/ES – 16 straipsnis – Su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis susijusių reikalavimų vykdymas – Savitarpio pagalba – Prašymas imtis prevencinių priemonių – Prašančiosios valstybės narės teismo sprendimas taikyti prevencines priemones – Valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismo jurisdikcija iš naujo vertinti šių priemonių pagrįstumą – Tarpusavio pasitikėjimo ir pripažinimo principai“

Byloje C-420/19

dėl 2019 m. gegužės 29 d. *Riigikohus* (Aukščiausiasis Teismas, Estija) nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. gegužės 29 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Maksu- ja Tolliamet

prieš

Heavyinstall OÜ

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta (pranešėja), teisėjai L. Bay Larsen, C. Toader ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas G. Pitruzzella,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Heavyinstall OÜ*, atstovaujamos S. Koivuaho,
- Estijos vyriausybės, atstovaujamos N. Grünberg,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér ir R. Kissné Berta,
- Švedijos vyriausybės, atstovaujamos H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg ir A. Falk,
- Europos Komisijos, atstovaujamos W. Roels ir E. Randvere,

* Proceso kalba: estų.

susipažinęs su 2020 m. rugsėjo 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyvos 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis (OL L 84, 2010, p. 1), 16 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Maksu-ja Tolliamet* (Mokesčių ir muitinės tarnyba, Estija) (toliau – MTA) ir *Heavyinstall OÜ* ginčą dėl Suomijos mokesčių administratoriaus prašomų prevencinių priemonių taikymo šiai bendrovei Estijoje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2010/24 1, 4 ir 6 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(1) Valstybių narių savitarpio pagalba vykdant jų tarpusavio ir Sąjungos reikalavimus, susijusius su tam tikrais mokesčiais ir kitomis priemonėmis, prisideda prie tinkamo vidaus rinkos veikimo. Ji užtikrina fiskalinį neutralumą ir sudaro sąlygas valstybėms narėms šalinti tarpvalstybiniais sandoriams taikomas diskriminacines apsaugos priemones, skirtas išvengti sukčiavimo ir biudžeto nuostolių.

<...>

(4) Siekiant geriau apsaugoti finansinius valstybių narių interesus ir vidaus rinkos neutralumą, reikia išplėsti savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus taikymo sritį įtraukiant į ją dar neįtrauktus reikalavimus, susijusius [su] mokesčiais ir muitais, tuo tarpu siekiant išspręsti vis daugiau pateikiamų prašymų suteikti pagalbą ir pasiekti geresnių rezultatų, būtina padidinti pagalbos veiksmingumą ir efektyvumą bei sudaryti palankesnes sąlygas praktiniam jos teikimui. <...>

<...>

(6) Ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių kompetencijai vidaus teisės aktais nustatyti turimas reikalavimų vykdymo priemones. Tačiau būtina užtikrinti, kad nei nacionalinės teisės aktu skirtumai, nei kompetentingų institucijų koordinavimo stoka nekeltų pavojaus sklandžiam šioje direktyvoje numatytos savitarpio pagalbos sistemos veikimui.“

- 4 Šios direktyvos 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Ginčai dėl reikalavimo, pirminio dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą prašančiojoje valstybėje narėje, arba suvienodinto dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, ir ginčai dėl prašančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos pateikto pranešimo galiojimo priklauso prašančiosios valstybės narės kompetentingų įstaigų kompetencijai. Jeigu vykstant reikalavimo vykdymo procedūrai suinteresuotoji šalis užginčija reikalavimą, pirminį dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą prašančiojoje valstybėje narėje, arba suvienodintą dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, institucija, į kurią kreipiamasi, tai šaliai praneša, kad ji turi pareikšti tokį ieškinį prašančiosios valstybės narės kompetentingoje įstaigoje pagal toje valstybėje narėje galiojančius teisės aktus.

2. Ginčai dėl vykdymo priemonių, kurių imamasi valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, arba dėl valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingos institucijos pateikto pranešimo galiojimo pateikiami nagrinėti tos valstybės narės kompetentingai įstaigai pagal toje valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.“

5 Šios direktyvos 16 straipsnyje nustatyta:

„1. Prašančiosios institucijos prašymu institucija, į kurią kreipiamasi, imasi prevencinių priemonių, jei jos leidžiamos pagal jos nacionalinę teisę ir administracinę praktiką, kad būtų užtikrintas reikalavimo vykdymas, jeigu reikalavimas arba dokumentas, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą prašančiojoje valstybėje narėje, užginčytas prašymo pateikimo metu arba jeigu dėl reikalavimo dar neišduotas dokumentas, kuriuo leidžiama jį vykdyti prašančiojoje valstybėje narėje, jeigu prevencinės priemonės panašiu atveju taip pat galimos pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę ir administracinę praktiką.

Prie prašymo imtis prevencinių priemonių valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, pridedamas dokumentas, jei toks yra, parengtas siekiant leisti imtis prevencinių priemonių prašančiojoje valstybėje narėje ir susijęs su reikalavimu, dėl kurio prašoma savitarpio pagalbos. Valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, šis dokumentas neturi būti kaip nors pripažintas, papildytas ar pakeistas.

2. Prie prašymo imtis prevencinių priemonių gali būti pridėti kiti prašančiojoje valstybėje narėje išduoti su reikalavimu susiję dokumentai.“

6 Šios direktyvos 17 straipsnyje nustatyta:

„Kad 16 straipsnis galiotų, 10 straipsnio 2 dalis, 13 straipsnio 1 ir 2 dalys, 14 ir 15 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*.“

7 Direktyvos 2010/24 18 straipsnyje numatyta:

„1. Institucija, į kurią kreipiamasi, neprivalo teikti 10–16 straipsniuose numatytos pagalbos, jeigu dėl skolininko padėties tokio reikalavimo vykdymas sukeltų valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, didelių ekonominių ar socialinių sunkumų, jeigu toje valstybėje narėje galiojantys įstatymai, kiti teisės aktai ir administracinė praktika leidžia taikyti tokią išimtį nacionaliniams reikalavimams.

2. Institucija, į kurią kreipiamasi, neprivalo teikti 5 ir 7–16 straipsniuose numatytos pagalbos, jeigu pirminis prašymas suteikti pagalbą, pateiktas remiantis 5, 7, 8, 10 arba 16 straipsniu, yra susijęs su daugiau kaip penkerių metų senumo reikalavimais, šį terminą skaičiuojant nuo vykdytino reikalavimo datos prašančiojoje valstybėje narėje iki pirminio prašymo suteikti pagalbą pateikimo datos.

Tačiau jeigu reikalavimas arba pirminis dokumentas, kuriuo leidžiama jį vykdyti prašančiojoje valstybėje narėje, užginčytas, penkerių metų termino pradžia laikomas momentas, kai prašančiojoje valstybėje narėje nustatoma, kad reikalavimas arba dokumentas, kuriuo leidžiama jį vykdyti, jau nebegali būti ginčijami.

Be to, jeigu prašančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos sutinka atidėti mokėjimą arba mokėjimo dalimis planą, penkerių metų termino pradžia laikomas momentas, kai pasibaigia visas mokėjimo laikotarpis.

Tačiau tais atvejais institucija, į kurią kreipiamasi, neprivalo suteikti pagalbos dėl reikalavimų, kurie yra senesni kaip dešimties metų, šį terminą skaičiuojant nuo vykdytino reikalavimo datos prašančiojoje valstybėje narėje.

3. Valstybė narė neprivalo teikti pagalbos, jei bendra reikalavimų, kuriems taikoma ši direktyva ir dėl kurių prašoma pagalbos, suma yra mažesnė nei 1 500 EUR.
4. Institucija, į kurią kreipiamasi, praneša prašančiajai institucijai prašymo suteikti pagalbą atmetimo priežastis.“
- 8 2011 m. lapkričio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 1189/2011, kuriuo nustatomos išsamios taisyklės, susijusios su tam tikromis Direktyvos 2010/24 nuostatomis (OL L 302, 2011, p. 16), iš dalies pakeistame 2017 m. spalio 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2017/1966 (OL L 279, 2017, p. 38) (toliau – Reglamentas Nr. 1189/2011), įtvirtintos, kaip matyti iš jo 1 straipsnio, be kita ko, Direktyvos 2010/24 16 straipsnio 1 dalies išsamios įgyvendinimo taisyklės.
- 9 Reglamento Nr. 1189/2011 15 straipsnyje nustatyta:
- „1. Prie prašymų vykdyti reikalavimus arba imtis prevencinių priemonių pridedamas pareiškimas, kad laikomasi Direktyvoje 2010/24/ES nustatytų sąlygų dėl savitarpio pagalbos procedūros inicijavimo.
2. Prašymo imtis prevencinių priemonių atveju šį pareiškimą gali papildyti pareiškimas, kuriame nurodomos prašymo priežastys ir aplinkybės, nustatytas pagal III priede pateiktą pavyzdį.“
- 10 Pagal Reglamento Nr. 1189/2011 III priede pateikto pavyzdžio 2.2 ir 2.3 punktus prie prašymo taikyti prevencines priemones gali būti pridėtas administracinis sprendimas, kuriuo leidžiama imtis prevencinių priemonių, arba teismo patvirtinimas, kad prevencinės priemonės yra pagrįstos.

Estijos teisė

- 11 *Maksukorralduse seadus* (Mokesčių kodeksas, toliau – MKS) 130 straipsnio 1 dalyje numatytos priemonės, kurių gali imtis mokesčių administratorius, siekdamas pradėti priverstinį skolų išieškojimą, kai apmokestinamasis asmuo neįvykdė savo mokesstinės prievolės per šiame įstatyme nustatytą terminą.
- 12 MKS 136¹ straipsnyje „Preveninės priemonės iki piniginio reikalavimo arba prievolės nustatymo“ įtvirtinta:
- „Jeigu tikrinant, ar teisingai sumokėti mokesčiai, kyla pagrįstas įtarimas, kad, nustačius iš mokesčių įstatymo kylančias prievoles ar piniginius reikalavimus, dėl apmokestinamojo asmens veiksmų gali reikšmingai pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas jų įvykdymas, mokesčių institucijos viršininkas arba jo įgaliotas pareigūnas gali pateikti prašymą administraciniam teismui, kad šis išduotų leidimą taikyti vieną iš šio įstatymo 130 straipsnio 1 dalyje numatytų vykdymo priemonių.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 13 2018 m. vasario 8 d. *Keski-Pohjanmaan käräjäoikeus* (Vidurio Pohjanmos pirmosios instancijos teismas, Suomija) priėmė laikiną sprendimą areštuoti tam tikrą *Heavyinstall* priklausantį turtą, kad būtų užtikrintas Suomijos mokesčių administratoriaus numatomo 320 022 EUR dydžio mokesstinis reikalavimas šiai bendrovei (toliau – Suomijos teismo sprendimas areštuoti turtą).
- 14 Remiantis šiuo sprendimu, kilo pavojus, kad *Heavyinstall* paslėps, sunaikins ar perleis tretiesiems asmenims savo turtą arba atliks kokius nors kitus veiksmus, kurie kliudys įvykdyti Suomijos mokesčių administratoriaus reikalavimą. Be to, *Heavyinstall* akcininkas nuo 2010 m. sąmoningai klaidino mokesčių administratorių, siekdamas išvengti šios bendrovės mokesčių prievolių Suomijoje.

- 15 2018 m. kovo 13 d. Suomijos mokesčių administratorius, remdamasis Direktyvos 2010/24 16 straipsniu, pateikė MTA prašymą suteikti pagalbą imantis prevencinių priemonių dėl *Heavyinstall* (toliau – pagalbos prašymas). Iš Teisingumo Teismo turimos informacijos matyti, kad prie šio prašymo buvo pridėtas Suomijos teismo sprendimas areštuoti turtą.
- 16 Siekdama patenkinti pagalbos prašymą, MTA 2018 m. kovo 29 d. pateikė *Tallinna Halduskohus* (Talino administracinis teismas, Estija) prašymą areštuoti *Heavyinstall* transporto priemones, t. y. dvi 7 500 EUR vertės priekabas ir 9 500 eurų vertės sunkvežimį, taip pat šios bendrovės banko sąskaitas, atidarytas bet kuriose Estijos kredito įstaigose, kuriose laikoma 297 304 EUR suma (toliau – prašymas taikyti prevencines priemones).
- 17 2018 m. balandžio 3 d. nutartimi *Tallinna Halduskohus* (Talino administracinis teismas) atmetė prašymą taikyti prevencines priemones, motyvuodamas tuo, kad nebuvo pateikta įrodymų, jog įvykdyta MKS 136¹ straipsnio 1 dalyje numatyta sąlyga. Pagal šią nuostatą taikant prevencines priemones reikalaujama, kad būtų galima pagrįstai įtarti, jog nustačius skolinį reikalavimą jo įvykdymas gali reikšmingai pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas dėl apmokestinamojo asmens veiksmų.
- 18 MTA apskundė nurodytą nutartį *Tallinna Ringkonnakohus* (Talino apeliacinis teismas, Estija), o šis 2018 m. gegužės 8 d. nutartimi skundą atmetė.
- 19 Šio teismo teigimu, iš Direktyvos 2010/24 16 straipsnio matyti, kad valstybė narė, į kurią kreipiamasi, turi teisę vertinti prašymo taikyti prevencines priemones pagrįstumą ir proporcingumą atsižvelgdama į savo teisės aktus ir patikrinti, ar tokių priemonių taikymas atitinka šiuos teisės aktus ir jos administracinę praktiką.
- 20 *Tallinna Ringkonnakohus* (Talino apeliacinis teismas), remdamasis šia prielaida, išnagrinėjo, ar įvykdytos MKS 136¹ straipsnio taikymo sąlygos, ir kaip ir pirmos instancijos teismas nusprendė, kad taip nėra. Be to, anot *Tallinna Ringkonnakohus* (Talino apeliacinis teismas), prevencinės priemonės, kurias prašoma taikyti *Heavyinstall*, būtų neproporcingos.
- 21 Suomijos mokesčių administratorius taip pat pranešė MTA, kad 2020 m. birželio 21 d. sprendimu *Keski-Pohjanmaan käräjäoikeus* (Vidurio Pohjanmos pirmosios instancijos teismas) patvirtino Suomijos teismo sprendimą areštuoti turtą.
- 22 MTA pateikė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Riigikohus* (Aukščiausiasis Teismas) – ir prašė panaikinti 2018 m. gegužės 8 d. *Tallinna Ringkonnakohus* (Talino apeliacinis teismas) nutartį ir patenkinti jos prašymą taikyti prevencines priemones *Heavyinstall*.
- 23 Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, pagrindinėje byloje reikia nustatyti, ar Estijos teismai, priimdami sprendimą dėl prašymo taikyti prevencines priemones, gali patys vertinti šiam prašymui pagrįsti pateiktus įrodymus ir, remdamiesi savo pačių įsitikinimu, nustatyti, ar įvykdytos šių priemonių taikymo sąlygos, o gal atvirkščiai šie teismai privalo remtis Suomijos teismo sprendimu areštuoti turtą.
- 24 *Riigikohus* (Aukščiausiasis Teismas) teikia pirmenybę Direktyvos 2010/24 16 straipsnio aiškinimui, kurį pateikė pirmos ir apeliacinės instancijos teismai ir pagal kurį Suomijos teismo sprendimas areštuoti turtą iš esmės yra tik vienas iš įrodymų, kuris turi būti išnagrinėtas vertinant MKS 136¹ straipsnyje nustatytas sąlygas. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad bendradarbiavimo, tarpusavio pasitikėjimo ir Sąjungos teisės veiksmingumo principai galėtų leisti pritarti pagrindinėje byloje MTA pateiktam Direktyvos 2010/24 16 straipsnio aiškinimui.

- 25 Šiomis aplinkybėmis *Riigikohus* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2010/24] 16 straipsnį reikia aiškinti taip, kad valstybės narės teismas, kuriam buvo pateiktas prašymas dėl prevencinių priemonių, priimdamas sprendimą dėl šio prašymo pagal nacionalinę teisę (vadovaujantis 16 straipsnio pirmu sakiniu, teismas, į kurią kreipiamasi, gali tai daryti), privalo laikytis pareiškėjo įsisteigimo valstybės teismo nuomonės, kiek tai susiję su būtinumu ir galimybe taikyti prevencines priemones, jeigu teismui buvo pateiktas dokumentas, kuriame išdėstyta tokia nuomonė (16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinis sakiny, pagal kurią valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, šis dokumentas neturi būti pripažintas, papildytas ar pakeistas)?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 26 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2010/24 16 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismams, priimančiams sprendimą dėl prašymo taikyti prevencines priemones, yra privalomas prašančiosios valstybės narės valdžios institucijų atliktas šių priemonių taikymo sąlygų faktinio ir teisinio laikymosi vertinimas, pateiktas šio 16 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyta dokumente, o gal atvirkščiai, šie teismai patys gali atlikti vertinimą pagal savo nacionalinę teisę.
- 27 Šiuo aspektu primintina, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą, reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2020 m. birželio 11 d. Sprendimo *ratiopharm*, C-786/18, EU:C:2020:459, 28 punktą).
- 28 Kiek tai susiję su pažodiniu Direktyvos 2010/24 16 straipsnio aiškinimu, pirma, iš jo 1 dalies pirmos pastraipos formuluotės matyti, kad institucija, į kurią kreipiamasi, imasi prevencinių priemonių, be kita ko, jeigu „jos leidžiamos pagal jos nacionalinę teisę ir administracinę praktiką“ ir jeigu „prevencinės priemonės panašiu atveju taip pat galimos pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę ir administracinę praktiką“.
- 29 Taigi šioje formuluotėje tik nurodyta būtinybė, kad šios prevencinės priemonės būtų leidžiamos valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, ir galimos prašančiojoje valstybėje narėje, tačiau nepateikta daugiau paaiškinimų dėl valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismų įgaliojimų vertinti minėtų prevencinių priemonių taikymo sąlygas apimties.
- 30 Antra, pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2010/24 16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos formuluotę, kai prie pagalbos prašymo pridedamas dokumentas, parengtas siekiant leisti imtis prevencinių priemonių prašančiojoje valstybėje narėje, „valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, šis dokumentas neturi būti kaip nors pripažintas, papildytas ar pakeistas“.
- 31 Kaip savo išvados 36 punkte pažymėjo generalinis advokatas, šiame lydimajame dokumente pateikta analizė, kuri paprastai būna susijusi su prevencinių priemonių taikymo sąlygų tenkinimu pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, neturi ir negali būti nei papildyta, nei pakeista valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, o tai, atrodo, reiškia, kad ši analizė yra privaloma valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismams.
- 32 Dėl Direktyvos 2010/24 16 straipsnio aiškinimo remiantis jo kontekstu, pirma, reikia pažymėti, kad pagal šios direktyvos 17 straipsnį jos 14 straipsnis taikomas *mutatis mutandis* 16 straipsniui įgyvendinti.

- 33 Direktyvos 2010/24 14 straipsnyje taip pat yra numatytas kompetencijos padalijimas tarp prašančiosios valstybės narės ir valstybės narės, į kurią kreipiamasi, institucijų, pirma, nagrinėjant ginčus dėl reikalavimo, pirminio dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą prašančiojoje valstybėje narėje, suvienodinto dokumento, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, arba ginčus dėl prašančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos pateikto pranešimo galiojimo ir, antra, nagrinėjant ginčus dėl vykdymo priemonių, kurių imamasi valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, arba ginčus dėl šios valstybės narės kompetentingos institucijos pateikto pranešimo galiojimo. Tokių kompetencijų padalijimą lemia tai, kad reikalavimas nustatytas ir vykdomieji dokumentai parengti remiantis prašančiojoje valstybėje narėje galiojančia teise, o vykdymo priemonių imamasi valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, pagal joje taikomas teisės nuostatas (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 14 d. Sprendimo *Metirato*, C-695/17, EU:C:2019:209, 33 ir 34 punktus).
- 34 Pagal Direktyvos 2010/24 14 straipsnio 1 dalį ginčijant reikalavimą ir pirminį dokumentą, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą prašančiojoje valstybėje narėje, reikia kreiptis į šios valstybės narės kompetentingas įstaigas, o ne į valstybės narės, į kurią kreipiamasi, įstaigas, kurių priežiūros įgaliojimai pagal 14 straipsnio 2 dalį aiškiai apribojami pastarosios valstybės narės teisės aktais (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 14 d. Sprendimo *Metirato*, C-695/17, EU:C:2019:209, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 35 Šios jurisprudencijos, susijusios su minėtos direktyvos 14 straipsniu, taikymas sprendžiant ginčus dėl šios direktyvos 16 straipsnyje nurodytų prevencinių priemonių taip pat atitinka aiškinimą, pagal kurį valstybės narės, į kurią kreiptasi, teismai negali vertinti šių priemonių atsižvelgdami į jų nacionalinėje teisėje nustatytas esmines tokių priemonių priėmimo sąlygas, nes minėtos prevencinės priemonės buvo nustatytos remiantis prašančiojoje valstybėje narėje galiojančiomis teisės normomis.
- 36 Taigi, kaip savo išvados 45 punkte pažymėjo generalinis advokatas, atlikus Direktyvos 2010/24 16 straipsnio analizę pagal kontekstą, darytina išvada, kad valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismai turi jurisdikciją spręsti, ar prevencinių priemonių taikymo procedūra atitinka šios valstybės narės teisės aktus ir administracinę praktiką, bet ne tai, ar įvykdytos esminės tokių priemonių nustatymo sąlygos.
- 37 Antra, primintina, kad Direktyvos 2010/24 18 straipsnyje išvardyti konkretūs atvejai, kai valstybė narė, į kurią kreipiamasi, gali atsisakyti suteikti šioje direktyvoje numatytą savitarpio pagalbą. Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją šie atvejai, kaip tarpusavio pasitikėjimo principo išimtys, turi būti aiškinami siaurai (pagal analogiją žr. 2013 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Baláz*, C-60/12, EU:C:2013:733, 29 punktą).
- 38 Teisingumo Teismas taip pat pripažino, kad institucija, į kurią kreipiamasi, išimties tvarka gali nuspręsti nesuteikti pagalbos prašančiajai institucijai, jei paaiškėja, kad pagalbos prašymo vykdymas galėtų pažeisti institucijos, į kurią kreipiamasi, buveinės valstybės narės viešąją tvarką (šiuo klausimu žr. 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Donnellan*, C-34/17, EU:C:2018:282, 47 punktą).
- 39 Taigi iš Direktyvos 2010/24 16 straipsnio konteksto analizės matyti, kad tik konkrečiais ir apibrėžtais atvejais, pagrįstais šioje direktyvoje aiškiai numatyta išimtimi ar Teisingumo Teismo jurisprudencija, valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismai gali atsisakyti suteikti pagalbą imantis prevencinių priemonių.
- 40 Dėl teleologinio Direktyvos 2010/24 aiškinimo reikia konstatuoti, kad nors ši direktyva patenka į vidaus rinkos, o ne laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sritį, ji grindžiama tarpusavio pasitikėjimo principu. Iš tiesų Direktyvoje 2010/24 nustatytos savitarpio pagalbos sistemos įgyvendinimas priklauso nuo to, ar tarp atitinkamų nacionalinių institucijų yra toks pasitikėjimas (šiuo klausimu žr. 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Donnellan*, C-34/17, EU:C:2018:282, 41 punktą).

- 41 Šiuo aspektu taip pat reikia priminti, kad tiek valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo principas, tiek juo grindžiamas tarpusavio pripažinimo principas, Sąjungos teisėje yra ypač svarbūs, nes leidžia sukurti ir išlaikyti erdvę be vidaus sienų (šiuo klausimu žr. 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Donnellan*, C-34/17, EU:C:2018:282, 40 punktą).
- 42 Be to, viena vertus, iš Direktyvos 2010/24 4 konstatuojamosios dalies matyti, kad, siekiant išspręsti vis daugiau pateikiamų prašymų suteikti pagalbą ir pasiekti geresnių rezultatų, būtina padidinti pagalbos veiksmingumą ir sudaryti palankesnes sąlygas praktiniam jos teikimui.
- 43 Kita vertus, pagal šios direktyvos 6 konstatuojamąją dalį būtina užtikrinti, kad nei nacionalinės teisės aktų skirtumai, nei kompetentingų institucijų koordinavimo stoka nekeltų pavojaus sklandžiam šioje direktyvoje numatytos savitarpio pagalbos sistemos veikimui.
- 44 Direktyvos 2010/24 16 straipsnio aiškinimas, pagal kurį valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismai galėtų iš naujo išnagrinėti prevencinių priemonių taikymo sąlygas pagal savo nacionalinę teisę, be kita ko, kai šių sąlygų vertinimas pateiktas šios direktyvos 16 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytame dokumente, prieštarautų tarpusavio pasitikėjimo principui, kuriuo grindžiama ši direktyva, ir reikalavimams, susijusiems su minėtoje direktyvoje įtvirtintos savitarpio pagalbos sistemos tinkamu veikimu ir veiksmingumu.
- 45 Be to, kaip savo išvados 55 punkte pažymėjo generalinis advokatas, toks pakartotinis nagrinėjimas prieštarautų tiek skubumo reikalavimams, kurie būdingi prevencinių priemonių taikymo procedūrai, tiek reikalavimui vykdant pagalbos procedūrą išvengti prieštaringų tų pačių faktinių aplinkybių vertinimų abiejų joje dalyvaujančių valstybių narių teismuose.
- 46 Taigi iš pažodinio Direktyvos 2010/24 16 straipsnio aiškinimo, šios nuostatos konteksto ir šia direktyva siekiamų tikslų matyti, kad valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismams iš principo privalomas prašančiosios valstybės narės institucijų atliktas prevencinių priemonių taikymo sąlygų laikymosi vertinimas, be kita ko, kai jis pateiktas prie pagalbos prašymo pridėtame dokumente, numatytame Direktyvos 2010/24 16 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje.
- 47 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad Suomijos teismo sprendimas areštuoti turtą gali būti laikomas Direktyvos 2010/24 16 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytu dokumentu. Iš tiesų, kaip matyti iš Įgyvendinimo reglamento Nr. 1189/2011 III priedo 2.3 punkto, kuriame pateiktas pareiškimo, kuriame nurodomos prašymo imtis prevencinių priemonių priežastys ir aplinkybės, pavyzdys, toks Direktyvos 2010/24 16 straipsniu grindžiamas prašymas gali kilti iš teismo patvirtinimo, kad prevencinės priemonės yra pagrįstos. Be to, pateiktame pavyzdyje numatyta, kad šis teismo patvirtinimas pridedamas prie minėto pareiškimo.
- 48 Taigi sprendimą dėl gauto pagalbos prašymo Estijos teismai turi priimti remdamiesi šiame dokumente pateikta analize, o ne savo pačių nagrinėjamų faktinių aplinkybių ir prevencinių priemonių taikymo sąlygų, numatytų MKS 136¹ straipsnyje, vertinimu.
- 49 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2010/24 16 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismams, priimančioms sprendimą dėl prašymo taikyti prevencines priemones, yra privalomas prašančiosios valstybės narės valdžios institucijų atliktas šių priemonių taikymo sąlygų faktinio ir teisinio laikymosi vertinimas, pateiktas šio 16 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytame dokumente.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 50 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2010 m. kovo 16 d. Tarybos direktyvos 2010/24/ES dėl savitarpio pagalbos vykdant reikalavimus, susijusius su mokesčiais, muitais ir kitomis priemonėmis, 16 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismams, priimančioms sprendimą dėl prašymo taikyti prevencines priemones, yra privalomas prašančiosios valstybės narės valdžios institucijų atliktas šių priemonių taikymo sąlygų faktinio ir teisinio laikymosi vertinimas, pateiktas šio 16 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatyta dokumente.

Parašai.